

Studiedag over Gids voor de Missionaire Parochie

In Den Bosch vond op 4 juni een inspirerende studiemiddag plaats rond de 'Gids voor de Missionaire Parochie'. Dit onlangs verschenen boek buigt zich over de vraag wat het betekent om een missionaire Kerk te zijn in deze tijd en hoe parochies in een snel veranderende samenleving de kostbare schat van het geloof kunnen blijven doorgeven. De auteurs Mirjam Spruit, Tim Schilling en pater Jim Schilder sss zijn alle drie als stafmedewerker verbonden aan het Centrum voor Parochiespiritualiteit. In deze bundel laten zij hun missionaire licht schijnen over een breed palet aan onderwerpen: van evangelisatie tot de kracht van schoonheid, van catechese tot diaconie, van goed leiderschap tot een levende geloofscultuur. Steeds worden de inzichten vertaald naar de concrete praktijk van parochies en geloofsgemeenschappen. Julie Visschers van het Centrum voor Parochiespiritualiteit doet verslag van de studiemiddag.

Onder leiding van dagvoorzitter en uitgever Leo Fijen (die ook een bijdrage aan de bundel leverde) werd het boek in Den Bosch vanuit verschillende perspectieven belicht. De middag bood niet alleen een kennismaking met de inhoud van de gids, maar vooral ook een uitnodiging om na te denken over de missionaire roeping van de eigen parochie. Drie inleiders deelden hun reactie op het boek vanuit hun eigen expertise en ervaring.

Roeping van de geloofsgemeenschap

Karen Zwijze is senior researcher bij de Theologische Universiteit Utrecht, zij benaderde het boek vanuit haar protestantse achtergrond en haar werk voor kerkvernieuwing. Zij benadrukte dat het boek een belangrijk thema centraal stelt dat in geloofsgemeenschappen soms onderbelicht blijft: roeping. Volgens haar helpt de gids om parochies

opnieuw te laten ontdekken waartoe zij geroepen zijn. Niet structuren of activiteiten staan daarbij centraal, maar de vraag waar God al aan het werk is en hoe een gemeenschap daarbij kan aansluiten. Zij wees erop dat veel gelovigen verlangen naar een kerk die zichtbaar leeft vanuit een relatie met Jezus Christus, maar vaak niet weten hoe zij die verandering kunnen vormgeven.

Zwijze benadrukte het belang van samenwerking, het inzetten van ieders gaven en het gezamenlijk onderscheiden van de weg vooruit. Tegelijkertijd ziet zij hoopvolle tekenen, onder meer bij jongeren die opnieuw interesse tonen in geloof en Kerk.

Onderliggende principes

Heleen van de Reep is werkzaam als bisschoppelijk gedelegeerde voor catechese, geloofsgesprek en evangelisatie bij het bisdom Rotterdam. Zij sprak vanuit haar eigen ervaringen met missionaire vernieuwing in de parochie. Zij vertelde hoe de confrontatie met teruglopende kerkbetrokkenheid haar parochie ertoe bracht om zich te verdiepen in missionair Kerk-zijn. Het boek 'Als God renoveert' van priester James Malon speelde daarin een belangrijke rol. Volgens Van de Reep komt in de nieuwe gids veel samen van wat de afgelopen jaren is geleerd. Zij noemde tien redenen waarom het boek een waardevolle aanvulling is. Zo biedt het heldere uitleg zonder veel jargon, geeft het concrete handvatten voor gesprek en actie, en verbindt het de visie van de Missionaire Parochie met recente ontwikkelingen zoals synodaliteit en de groeiende belangstelling van jonge mensen voor het christelijk geloof. Ook waardeerde zij de aandacht voor thema's als gastvrijheid, diaconie, leiderschap en evangelisatie. De gids laat volgens haar zien dat missionaire vernieuwing een proces van de lange adem is, maar dat de eerste vruchten zichtbaar

worden waar parochies bewust deze weg inslaan. De derde inleiding werd verzorgd door priester Gauthier de Bekker (St. Martinusparochie in Utrecht en bisschoppelijk gedelegeerde voor Jeugd en Jongeren bij het Aartsbisdom Utrecht). Hij las het boek vanuit de praktijk van een parochie die nog aan het begin staat van de missionaire ontwikkeling. De Bekker preees de combinatie van theologische diepgang, praktische toepasbaarheid en ervaringen uit de praktijk. Volgens hem sluit het boek goed aan bij mensen die al onderweg zijn op thema's als leerling-zijn, leiderschap, gastvrijheid, gebed en Eucharistie. Tegelijkertijd stelde hij een belangrijke vraag: welke fundamentele visie op God, mens en Kerk ligt onder het proces van de Missionaire Parochie? Door die onderliggende principes expliciet te maken, kunnen ook mensen die nog terughoudend zijn gemakkelijker aansluiting vinden bij de beweging van missionaire vernieuwing.

De volgende stap

Na de pauze gingen de deelnemers in groepen met elkaar in gesprek. Daarbij stonden vragen centraal

als: wat sprak het meest aan, welke verbeterpunten zien we voor onze eigen parochie en welke vragen willen we aan de inleiders voorleggen? Na deze uitwisseling werden enkele vragen aan de inleiders voorgelegd. Er werd gesproken over het herontdekken van het priesterschap van alle gelovigen, het stimuleren van initiatieven van onderop en het organiseren van activiteiten rond onderwerpen die mensen buiten de Kerk bezighouden, zoals relaties, rust en rouw. Ook klonk de oproep om breder te kijken naar de vragen en verlangens waarmee mensen vandaag de Kerk binnenkomen. De middag werd afgesloten met gebed en ontmoeting. De deelnemers keerden huiswaarts met veel stof tot nadenken én met praktische ideeën voor de eigen parochie. De 'Gids voor de Missionaire Parochie' wil parochies helpen om hun missionaire roeping opnieuw te ontdekken en concreet vorm te geven. De studiemiddag maakte duidelijk dat die zoektocht in veel geloofsgemeenschappen leeft. De uitdaging is nu om de inspiratie van deze middag om te zetten in kleine, maar doelgerichte stappen op weg naar (meer) missionaire parochies.

Gids voor de Missionaire Parochie

Mirjam Spruit beschrijft in haar eerste bijdrage hoe de Kerk in Nederland en eigenlijk de hele Westerse wereld in een nieuwe situatie of nieuw landschap terecht is gekomen: de overgangsfase van volkskerk naar een keuzekerk. Ze benadrukt hoe we vanuit hoop dit onbekende land kunnen verkennen, wat daarvoor nodig is en dat het een proces van de lange adem is.

In het voorwoord schrijft bisschop Liesen van Breda dat dit boek "zeker niet als doel heeft alle 'antwoorden' te geven op de uitdagingen waarmee parochies tegenwoordig worstelen. De thema's die worden aangesneden, zijn de centrale onderwerpen in de parochievernieuwing: de centrale plaats van Jezus in het leven van de parochie en alle parochianen, de prominente plaats van de diaconie, de Eucharistie als bron en hoogtepunt van het gelovig leven van de parochiegemeenschap, de samenwerking tussen bisdom, priesters en alle gelovigen, het samen verantwoordelijkheid dragen voor de missie van de Kerk."

Andere onderwerpen die onder meer aan bod komen zijn gastvrijheid, leiderschap in de parochie en 'de weg van de schoonheid' naar God. De bijdrage van Tim Schilling over de schoonheid als weg naar God geeft mooie inzichten. Op individueel niveau (schoonheid als leven in harmonie met de wil van God) en voor de parochie: van een goed verzorgde en informatieve parochiewebsite tot de inrichting van het kerkgebouw: ook de schoonheid van architectuur kan mensen op weg helpen naar het geloof.

De auteurs werken al deze thema's op een toegankelijke en verdiepende wijze uit, waarbij ze geregeld ook hun eigen (geloofs)ervaringen verwerken. Met reflectievragen aan het einde van elk hoofdstuk nodigt dit boek uit tot gesprek, bezinning en gezamenlijke vernieuwing. Het is een stimulans en bemoediging voor pastores, vrijwilligers en allen die bouwen aan een gastvrije geloofsgemeenschap.

'Gids voor de Missionaire Parochie', uitgeverij Adveniat, 238 blz., € 24,99.

